

TITEL:	Fyrtøjet
FORFATTER:	H.C. Andersen
ILLUSTRATOR:	Lars Gabel
ALDER:	4 - 6 år

FOKUSORD:

Fyrtøj, soldat, tornyster, marchere, sabel, hult, hejse, skilling, rig, gnister, drøm

Ordkort: Skriv fokusord på ordkort og brug dem aktivt i legen sammen med bevægelser og legetøj. Børnene vil snart kunne genkende, hvad der står.

FLERE ORD, I kan snakke om efterhånden og når relevant:

Ligheder (synonymer): soldat/kriger, marchere/vandre/trampe, hul/tom, hejse/løfte, rig/velhavende, gnister/ild, mønter/penge/skillinger/knaster, tornyster/rygsæk

Modsætninger (antonymer): drøm/mareridt, hul/massiv, hejse/sænke,

Rim: hul/gul/sul/fugl, hejse/knejse/dejse, sabel/snabel, tornyster/kryster/knyster

Bøjninger mm.: store øjne/større øjne/største øjne, hejse/hejste

Sproglige vendinger o.lign.: "at slå gnister", "hastværk",

SPØRGSMÅL

Læs om at stille gode spørgsmål under afsnittet "Introduktion til dialogisk læsning".

Eksempler:

- Hvad laver en soldat? Kender I en, der er soldat?
- Hvordan marcherer man?
- Hvem hjælper soldaten?
- Hvilke slags mønter kender I?
- Hvad ville I ønske, hvis I kunne få hjælp af hundene?
- Hvordan lever en prinsesse mon?

Spørg også til selve bogen / historien, fx: Var der noget, I godt kunne lide ved historien? Var der noget, I ikke kunne lide? Var der noget, der undrede jer?

HUSK! Følg altid barnets/børnenes interesse - følg nysgerrigt op på deres kommentarer til historien med relevante kommentarer og spørgsmål, der udvider emnet.

Fortsættes...

AKTIVITETSFORSLAG TIL BOGEN

Disse aktiviteter er udarbejdet, så de både passer til historien og understøtter læreplanstemaerne. Notér gerne selv flere - fx i skemaet med læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

- Læs bogen dialogisk - brug fx fokusord og spørgsmål her fra folderen.
- Find og tal om de personer, der er med heks/soldat/hofdame/dronning/skomager/etc.
- Tal om ord som hul/en hule/at hule ud, en fil/at file, en drøm/at drømme, sød/at søde.
- Tal om ord fra gamle dage - skillinger, fyrtøj, tornyster, karet mm.

Natur, udeliv og science

- Kig på forskellige dyrs øjne - hvilke dyr har store øjne (natdyr), mange øjne (insekter), små øjne, ingen øjne (fx regnorm).
- Find et hult træ i en skov ... hvem mon bor der?
- Find ting, der kan slå gnister, fx stjerneaster el. flintesten. Tal om, hvordan man får ild.
- Tal om forskellige metaller - guld, sølv, kobber, jern - og hvad der kendetegner dem.

Krop, sanser og bevægelse

- Prøv at marchere. Prøv også at gøre det modsatte. Hvordan gør man det?
- Find ud af, hvad der sker i hjerne/krop, når vi sover. Hvorfor drømmer vi mon?
- Gør store øjne (spil øjnene op). Knib øjnene sammen. Kig evt. i et spejl.
- Hejs ting op og ned.
- Put ris/tørre ærter i en pose med hul og skiftes til at lægge spor, som andre skal følge.

Alsidig personlig udvikling

- Opfør eventyret som teater/dukketeater - lad enten børnene få hver deres rolle, eller lad alle spille alle roller og sæt bevægelser på historien.
- Lad børnene have ansvaret for hver deres konkret fra kufferten, mens I læser.
- Drøm eller mareridt - fortæl om en drøm, I kan huske. Prøv at dagdrømme.

Social udvikling

- Tal om hvad der sker med heksen. Og om hvordan soldaten opfører sig. Hvad gør han af gode ting ... mindre gode ting?
- Leg Bro bro brille, Kongens efterfølger eller Hund der er én der har taget mit kødben.
- Leg at I er soldat/hunde - lad soldaten finde på ting, som hundene kan hjælpe med.

Kultur, æstetik og fællesskab

- Hvad er et eventyr? Læs andre eventyr af HCA eller med soldater og prinsesser.
- Tegn eller mal et drømmebillede. Eller sy/dekorér små poser af stof.
- Find ud af mere om hekse ... eller om traditioner fra gamle dage (fx straf, transport, tøj).

SANGE, RIM OG REMSER, der passer til historien, fx :

- Syng "Tre små soldater" (medfølger).
- Syng "En mærkelig drøm", "Jeg har en hund med fire poter...", "En elefant kom marcherende"

MINI-QUIZ

Til de ældste børn kan I lege med ordsprog eller små gåder som en slags quiz, fx:

- Hvor mange indianere kan der være i et hult træ? En hel stamme.
- Hvorfor kan man ikke spille fodbold med en hund? Den "fælder".